

ことばの歳時記

5月の季語

日本では、毎年4月末から5月初めにかけての祝日や国民の休日、土・日曜日などが連なる期間を、一般的にゴールデンウィーク（黄金週間、GWと略す場合もあります）と呼び、大型連休ともいいます。この期間を利用した泊りがけの旅行や帰省、行楽などのために遠距離を移動する人も多く、海外旅行に出かける人たちもいます。

この期間は全般的に「五月晴れ（さつきばれ）」と呼ばれる晴天が多く、「薫風（くんぷう）」と呼ばれる南風が野や山々の新緑の草木を渡ってすがすがしく吹いてくる、レジャーに適した時季でもあります。

ちなみに、「五月晴れ」は江戸時代から用いられていたことから推測すると、ここでの5月とは陰暦で、今の太陽暦の6月をさしており、もともとは梅雨の晴れ間をさす言葉であったと思われるのですが、現在では、5月の晴天のことをいいます。

5月は「皐月（さつき）」とも書き、田に早苗を盛んに植えるので「早苗月」とっていたのが略されたものという説があり、稲作が始まる月を意味するという説が一般的です。

Từ điển tiếng Nhật

Những từ ngữ chỉ tháng Năm

Ở Nhật Bản, hàng năm, thời gian từ cuối tháng 4 đến đầu tháng 5 thường có nhiều ngày nghỉ lễ liên, cộng với ngày thứ Bảy, Chủ Nhật, làm thành một kỳ nghỉ dài ngày, mà người Nhật gọi là Tuần lễ Vàng, hay còn viết là GW (viết tắt của từ tiếng Anh “Golden week”). Nhiều người sử dụng kỳ nghỉ này để về quê, đi nghỉ dưỡng, đi chơi giải trí hoặc đi nước ngoài.

Vào thời điểm này, thời tiết thường tốt, với những ngày đẹp trời “Satsukibare”, với gió nam “Kunpuu” thổi mát rượi qua bạt ngàn màu xanh mới của cây cỏ của núi đồi, đồng ruộng. Thời tiết thật thích hợp cho mùa nghỉ ngơi, giải trí.

Một điểm đáng lưu ý là từ “Satsukibare” được sử dụng từ thời Edo, nên tháng 5 tức là tháng 5 âm lịch, ứng với tháng 6 dương lịch hiện nay. Vì thế người ta cho rằng từ Satsukibare vốn được dùng để chỉ những ngày đẹp trời trong mùa mưa. Nhưng ngày nay thì từ này được sử dụng chỉ thời tiết tháng 5 dương lịch.

Cũng có cách giải thích rằng từ “Satsuki” còn được viết bằng chữ Hán là có nghĩa là “Satsuki”, từ viết tắt của chữ “Sanaezuki”, có nghĩa là tháng bắt đầu việc cấy lúa.